

Uchwała Nr 38.414.2021
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie
z dnia 7 grudnia 2021 r.

w sprawie orzeczenia nieważności w części uchwały Nr XXI/239/21 Rady Gminy Dobrze z dnia 17 listopada 2021 r. w sprawie określenia stawek podatku od środków transportowych

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137), **Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie uchwala, co następuje:**

§ 1

Orzeka o nieważności w części uchwały Nr XXI/239/21 Rady Gminy Dobrze z dnia 17 listopada 2021 r. w sprawie określenia stawek podatku od środków transportowych, tj. § 2 i § 5 w zakresie słów, cyt. „po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego i ma zastosowanie od”, z powodu istotnego naruszenia art. 11 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.) oraz art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461).

§ 2

Na niniejszą uchwałę przysługuje Gminie Dobrze skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie.

Uzasadnienie

W dniu 17 listopada 2021 r. doręczono Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Warszawie uchwałę Nr XXI/239/21 Rady Gminy Dobrze z dnia 17 listopada 2021 r. w sprawie określenia stawek podatku od środków transportowych. Zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych ww. uchwała podlega nadzorowi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie.

Badając przedmiotową uchwałę, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie ustaliło i zważyło, co następuje.

W § 2 Rada Gminy Dobrze postanowiła, cyt. „Wpłaty podatku od środków transportowych dokonuje się bez wezwania w dwóch ratach proporcjonalnie do czasu trwania obowiązku podatkowego w terminie do 15 lutego i do 15 września roku podatkowego na konto Urzędu Gminy w Banku Spółdzielczym w Mińsku Mazowiecki Oddział Dobrze nr 07 9226 0005 9700 0853 2000 0010”.

Zgodnie z dyspozycją art. 11 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, podatek od środków transportowych, z zastrzeżeniem ust. 2, jest płatny w dwóch ratach proporcjonalnie do czasu trwania obowiązku podatkowego, w terminie do dnia 15 lutego i do dnia 15 września każdego roku (ust. 1).

Jeżeli obowiązek podatkowy powstał:

- 1) po dniu 1 lutego, a przed dniem 1 września danego roku, podatek za ten rok płatny jest w dwóch ratach proporcjonalnie do czasu trwania obowiązku podatkowego w terminie:
 - a) w ciągu 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego - I rata,
 - b) do dnia 15 września danego roku - II rata;
- 2) od dnia 1 września danego roku, podatek jest płatny jednorazowo w terminie 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego (ust. 2).

Jeżeli obowiązek podatkowy powstał lub wygasł w ciągu roku, podatek za ten rok ustala się proporcjonalnie do liczby miesięcy, w których istniał obowiązek (ust. 3).

W badanej uchwale Rada Gminy Dobrze uregulowała zatem w sposób odmienny - w stosunku do regulacji ustawowej - terminy i sposób płatności podatku od środków transportowych. Wskazać przy

tym należy, iż z przywołanej dyspozycji art. 11 cytowanej ustawy wynika, iż płatność podatku od środków transportowych może być dokonywana w ściśle określony sposób, co znajduje swoje uzasadnienie w jego specyfice. Tym samym Rada Gminy Dobry wykraczała poza delegację art. 11 ustawy, dokonując jego niedozwolonej modyfikacji poprzez wskazanie nieprzewidzianego przez ustawę sposobu oraz terminów płatności podatku. Powyższe przekroczenie kompetencji należy uznać za istotne naruszenie prawa. Orzecznictwo sądów administracyjnych wskazuje bowiem jednoznacznie, że zarówno modyfikacja jak i uzupełnienia regulacji ustawowych przez przepisy gminne jest niezgodne z zasadami legislacji. Akty prawa miejscowego nie mogą regulować materii należących do przepisów wyższego rzędu i nie mogą być sprzeczne z nimi (wyrok NSA z dnia 16 marca 2001 r. sygn. akt NSA 385/99). W konsekwencji za wadliwe pod względem prawnym należy uznać nie tylko te ustalenia uchwały, które naruszają konkretne przepisy prawa, ale także te, które są wynikiem nadużycia uprawnień przysługujących gminie. Realizując kompetencję prawodawczą, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu ustawowym.

Ponadto w § 5 badanej uchwały Rada Gminy Dobry postanowiła, cyt. „Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego i ma zastosowanie od dnia 1 stycznia 2022 r.”. W ocenie Kolegium Izby powyższy zapis w sposób istotny narusza art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych. Zapis badanej uchwały powoduje powstanie zasadniczych wątpliwości, co do faktycznego terminu wejścia w życie podjętej uchwały, zawiera bowiem dwa, wzajemnie wykluczające się terminy. Pierwsza część regulacji wskazuje, że uchwała wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia jej publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego. Niniejsza uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego w dniu 19 listopada 2021 r. pod pozycją 10033. Biorąc pod uwagę pierwszą część zapisu § 5, należy stwierdzić, że uchwała wchodzi w życie z dniem 4 grudnia 2021 r. Z kolei druga część § 5 badanej uchwały wskazuje datę kalendarzową, tj. od 1 stycznia 2022 r. Poprzez taki zapis organ stanowiący wprowadził dwie różne daty, od których uchwała wywołuje skutki prawne. Świadczy to o dokonaniu błędnego rozróżnienia między pojęciami "wchodzi w życie" i "ma zastosowanie". Należy zaakcentować, że zakresy przedmiotowe tych nazw są tożsame. Oznacza to, że Rada Gminy Dobry użyła dwóch różnych nazw oznaczających dokładnie to samo, tj. moment, w którym normy prawne zawarte w akcie normatywnym zaczynają wiązać adresatów. W ocenie Kolegium Izby należało skorzystać z dopuszczalnej (ustawą) możliwości określenia terminu bez odnoszenia się do podstawowej reguły 14 - dniowego *vacatio legis*. Dodatkowo takie rozwiązanie wskazano również w § 45 ust. 1 pkt 4 w związku z § 143 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), zgodnie z którym, przepisowi o wejściu w życie aktu prawa miejscowego można nadać brzmienie o treści: „Ustawa wchodzi w życie z dniem ... (dzień oznaczony kalendarzowo)”. Jeżeli zatem intencją lokalnego prawodawcy jest nadanie danemu aktowi mocy obowiązującej od konkretnej daty, to winien on sformułować przepis o wejściu w życie w sposób następujący: „Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego i wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku”. Powyższe nie pozostawia wątpliwości zarówno co do miejsca promulgacji (Dziennik Urzędowy), jak i chwili, w której akt prawny zacznie wiązać adresatów.

W tym stanie faktycznym i prawnym, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie postanowiło jak w sentencji uchwały.

Przewodniczący

Wojciech Tarnowski